

Federale Overheidsdienst
Sociale Zekerheid

Activiteitenverslag **VAN DE HOGE RAAD VOOR VRIJWILLIGERS**

2024

Voorwoord

2024 was een minder intens jaar voor de Hoge Raad voor Vrijwilligers, gezien de verkiezingstermijnen en de campagne die eraan voorafgingen. Een van de belangrijke taken van de Raad is namelijk om, op verzoek van een minister of op eigen initiatief, adviezen uit te brengen over wetsvoorstellen die een impact hebben op het vrijwilligerswerk.

Een kwalitatieve enquête over vrijwilligerswerk, uitgevoerd door Méthos, en een kwantitatieve enquête, uitgevoerd door Data Synergy, werden in 2023 in opdracht van de minister van Sociale Zaken besteld. Deze twee adviesbureaus werden bijgestaan door een stuurgroep uit de HRV. In maart 2024 werden de resultaten van deze enquêtes aan de Raad voorgesteld. Naar aanleiding van deze presentatie heeft de Raad een aantal opmerkingen gemaakt over de resultaten en over hoe het nu verder moet. In april werd een gedetailleerd advies uitgebracht.

Er werden **drie aanbevelingen** gedaan aan de politieke leiders:

1. waarborg de geest van de wet, vrijwilligerswerk is en moet een onbaatzuchtige en belangloze daad blijven;
2. ondersteun de begeleiding van vrijwilligers;
3. voer een beleid ter ondersteuning van bestuursvrijwilligers: vereenvoudiging, automatisering en consistente administratieve procedures, opleiding, digitalisering (en een alternatief voor vrijwilligers in digitaal kwetsbare situaties).

De Raad deed ook een aantal aanbevelingen aan organisaties die vrijwilligers begeleiden, waaronder:

- vrijwilligersbegeleiding permanent maken of versterken, wat een belangrijke factor is van vrijwilligerstevredenheid;
- het vrije karakter van vrijwilligerswerk behouden, gezien de ambities van vrijwilligers;
- rekening houden met de belangrijkste motivaties van (toekomstige) vrijwilligers: waarden, de wil om te handelen, lokaal vrijwilligerswerk, flexibiliteit.

Tot slot deed de Raad aanbevelingen voor toekomstig onderzoek naar vrijwilligerswerk.

De Raad heeft helaas vastgesteld dat het wetsvoorstel om het C45B-formulier af te schaffen aan het einde van de regeerperiode niet is aangenomen en dat dit belangrijke punt in zijn eisenpakket nog steeds actueel blijft. Deze verklaring maakt het voor iedereen met een sociale uitkering moeilijk om vrijwilligerswerk te verrichten.

Zoals duidelijk vermeld in zijn Memorandum, wijst de HRV er opnieuw op dat de Raad verplicht moet worden geraadpleegd over elk ontwerp van regelgeving over het vrijwilligerswerk. Gezien de expertise van de HRV, zou de gehele federale overheid de Raad meer garanties moeten geven, zeker als het gaat over de dialoog over zaken die verband houden met het vrijwilligerswerk. Zij moet ons ook wezenlijke argumenten geven als het advies van de HRV niet wordt gevolgd.

De Voorzitter,
Bernard HUBIEN

Inhoudstafel

Voorwoord

1. De Hoge Raad voor Vrijwilligers

- A. Werking
- B. Algemene vergaderingen
- C. Bureau
- D. Secretariaat
- E. Deelname aan de stuurgroep voor kwalitatieve en kwantitatieve enquêtes naar motivatie, behoeften en problemen van vrijwilligers

2. Adviezen van de Hoge Raad voor Vrijwilligers in 2024 en opvolging van de voorgaande adviezen

- 2.1. Aanbevelingen van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) over de kwalitatieve en kwantitatieve enquêtes naar vrijwilligerswerk
- 2.2. Advies over vrijwilligerswerk in vereniging mede-eigenaars
- 2.3. Stand van zaken met betrekking tot de afschaffing van de meldingsplicht van werkzoekenden bij de RVA

3. Bijlagen

- Bijlage 1: de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers
- Bijlage 2: het koninklijk besluit van 20 december 2018 tot verhoging van het jaarlijks kostenplafond, zoals bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers, voor bepaalde categorieën van vrijwilligers
- Bijlage 3: Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers in 2024

1. De Hoge Raad voor Vrijwilligers

A. Werking

Adviesraad, opgericht bij koninklijk besluit van 2 oktober 2002 bij het Ministerie van Sociale Zaken – het huidige FOD Sociale Zekerheid. De HRV is een organisatie van raadpleging en overleg waarbij de vertegenwoordigers van de vrijwilligers en overheid met elkaar in contact komen. Dit garandeert een permanente aandacht voor de specifieke problemen van de vrijwilligers en dit op talrijke gebieden: aansprakelijkheidsrecht, de sociale zekerheid, de fiscaliteit, het arbeidsrecht.

De Raad heeft de volgende taken:

- 1° het verzamelen, systematiseren en analyseren van informatie met betrekking tot vrijwilligers en vrijwilligerswerk;
- 2° het onderzoeken van de specifieke problemen waarmee vrijwilligers en het vrijwilligerswerk kunnen geconfronteerd worden;
- 3° op eigen initiatief of op verzoek van de bevoegde Ministers adviezen geven of voorstellen doen met betrekking tot vrijwilligers en vrijwilligerswerk.

De Hoge Raad is samengesteld uit 21 effectieve leden – 10 Franstaligen, 10 Nederlandstaligen en 1 Duitstalige – en van vervangende leden, benoemd door de Koning voor vier jaar. Daarnaast zijn 4 deskundigen benoemd wegens hun wetenschappelijke expertise inzake vrijwilligerswerk.

Afgezien van de 4 deskundigen zijn de leden overkoepelende organisaties die de sector van het vrijwilligerswerk vertegenwoordigen.

De diversiteit van het vrijwilligerswerk wordt weerspiegeld in de Hoge Raad. Om die reden werd het maatschappelijk veld ruwweg ingedeeld in 10 grote sectoren. Elk van deze sectoren wordt vertegenwoordigd in de Raad:

1. Vorming en onderwijs
2. Jeugd en ouderen
3. Gezondheidszorg
4. Maatschappelijk en justitieel welzijnswerk
5. Sport
6. Cultuur (kunsten, kunstpatrimonium, wetenschappen) en vrije tijd
7. Humanitaire actie en internationale solidariteit
8. Religie, levensbeschouwelijke strekkingen, politiek
9. Leefmilieu, natuur, dierenwelzijn, ecologie,...
10. Familie en andere

Alle informatie over de Raad, zijn vroegere adviezen en de wetgeving met betrekking tot het vrijwilligerswerk zijn beschikbaar op de site van de HRV (www.hogeraadvrijwilligers.belgium.be/nl).

Op 1 februari 2023 startte een nieuwe mandaatperiode van de Raad.

Benoemingsbesluit: [Koninklijk besluit van 17 februari 2023 tot benoeming van de leden van de Hoge Raad voor Vrijwilligers \(2023-2027\)](#)

B. Algemene vergaderingen

In 2024 werden er drie algemene vergaderingen gehouden op 19 maart, 14 juni en 28 november.

In het kader van zijn wettelijke opdracht om "*informatie met betrekking tot vrijwilligers en vrijwilligerswerk te verzamelen, te systematiseren en te analyseren*", nodigde de HRV de heer Joseph Vaessen uit op zijn plenaire vergadering van 28 november. De heer Vaessen presenteerde aan de Raad de resultaten van zijn doctoraatsthesis getiteld "*Le travail volontaire: de sa codification juridique à ses expériences vécues*", gepubliceerd in 2024.

C. Bureau

Het Bureau vergaderde op 14 februari, 16 april en 12 september. Het is samengesteld uit:

- Hannes RENGLÉ, De Federatie
- Milena CHANTRAINE, L'Association des Centres culturels de la Communauté française Culture et loisirs
- Séverine WOLFS, Le Conseil de la Jeunesse Catholique
- Bernard HUBIEN, L'Union Francophone des Associations de Parents de l'Enseignement Catholique,
- Brigitte CLOOT, Muzikverband Födekam
- Eva HAMBACH, Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk
- Sarah VAN DEN BOGAERT, Solidaris

D. Secretariaat

De Hoge Raad van Vrijwilligers wordt bijgestaan door een secretariaat dat wordt bemand door ambtenaren van de FOD Sociale Zekerheid. Het secretariaat biedt administratieve en juridische ondersteuning aan de Raad. Het zorgt ook voor de organisatie en het goede verloop van de vergaderingen, voor de logistieke aspecten en voor de communicatie van de Raad, met name via zijn website.

E. Deelname aan de stuurgroep voor kwalitatieve en kwantitatieve enquêtes naar motivatie, behoeften en problemen van vrijwilligers

Gedurende heel 2023 en tijdens het eerste kwartaal van 2024 werkte de Raad binnen een stuurgroep nauw samen met het Secretariaat en twee onderzoeksbureaus aan de kwalitatieve en kwantitatieve enquêtes over de motivaties, behoeften en moeilijkheden van vrijwilligers. De [resultaten](#) werden in het voorjaar van 2024 gepubliceerd op de website van de FOD Sociale Zekerheid.

2. Adviezen van de Hoge Raad voor Vrijwilligers in 2024 en opvolging van de voorgaande adviezen

2.1. Aanbevelingen van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) over de kwalitatieve en kwantitatieve enquêtes naar vrijwilligerswerk

Na een reeks kwalitatieve en kwantitatieve enquêtes naar de motivaties, behoeften en problemen van vrijwilligers heeft de Hoge Raad voor Vrijwilligers een reeks [aanbevelingen](#) geformuleerd voor politieke besluitvormers, organisaties en toekomstig onderzoek naar vrijwilligerswerk.

2.2. Advies over vrijwilligerswerk in vereniging mede-eigenaars

In september werd op federaal niveau een wetsvoorstel ingediend om de wet van 3 juli 2005 over de rechten van vrijwilligers uit te breiden naar personen die een zakelijk of persoonlijk recht hebben op het gebouw in verplichte mede-eigendom. Deze personen zouden echter nog steeds diensten verrichten gedeeltelijk in hun eigen belang en voor eigen rekening, wat niet overeenstemt met de geest van de vrijwilligerswet. De HRV heeft daarom het secretariaat van de commissie Sociale Zaken herinnerd aan zijn negatief advies over een soortgelijk wetsvoorstel dat in 2023 werd ingediend. Op dit moment is er nog geen vooruitgang geboekt met dit wetsvoorstel.

- [Advies “vereniging mede-eigenaars”](#)

2.3. Stand van zaken met betrekking tot de afschaffing van de meldingsplicht van werkzoekenden bij de RVA

Eind 2023 werd deze maatregel aangekondigd in de algemene beleidsnota “*arbeid*” die minister Dermagne aan de Kamer voorlegde, en ook in de Commissie Sociale Zaken, Werkgelegenheid en Pensioenen. Ondanks verschillende e-mails en demarches in samenwerking met het Plateforme francophone du Volontariat en het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, zowel bij de eerste minister als bij de vice-eerste ministers van de federale regering, werd er gezien de electorale context geen wetsvoorstel ingediend.

- [Advies “Voorafgaande meldingsplicht RVA”](#)
- [Tweede Advies “Voorafgaande meldingsplicht RVA”](#)

3. Bijlagen

Bijlage 1: Wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2005/07/03/2005022674/justel>

Bijlage 2: Koninklijk besluit van 20 december 2018 tot verhoging van het jaarlijks kostenplafond, zoals bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers, voor bepaalde categorieën van vrijwilligers

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/besluit/2018/12/20/2018040765/justel>

Bijlage 3: De Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

Effectieve franstalige leden

Inter-Environnement Bruxelles (Christian DEKEYSER)
Union Francophone des Associations de Parents de l'Enseignement Catholique (Bernard HUBIEN)
Alliance Nationale des Mutualités Chrétiennes (Valérie NOTELAERS)
Association des Centres culturels de la Communauté française de Belgique (Milena CHANTRAINE)
Croix-Rouge de Belgique Com Francophone (Isabelle BROUWERS)
Association Interfédérale du Sport Francophone (Sylvie RONSSE)
Conseil de la Jeunesse Catholique (Séverine WOLFS)
Fédération Multisports Adaptés (Christophe DERAMAIX)
Caritas (Emmeline ORBAN)
Secrétariat général de l'enseignement catholique (Luc DEWAELE)
Unessa (Waldo RAINERI)

Plaatsvervangende franstalige leden

Relie-F (Mathilde SERRUYS)
CANOPEA (Ernest VANDENLINDEN)

Effectieve nederlandstalige leden

Natuurpunt (Pieter BECUWE)
Vluchtelingenwerk Vlaanderen (Griet JACQUES)
Koogo (Mieke BAVELAAR)
Vlaams Welzijnsverbond (Aagje FREDERICKX)
Rode Kruis Vlaanderen (Liesbeth VERCAMMEN)
Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (Eva HAMBACH)
De Federatie (Hannes RENGLÉ)
Vlaamse Sportfederatie (Tars VANSTRAESEELE)
Beweging.net (Sandra ROSVELDS)
Solidaris (Sarah VAN DEN BOGAERT)

Plaatsvervangend nederlandstalig lid

Katholiek Onderwijs Vlaanderen (Els GOEMINNE)
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (Lieselot DECALF)
De Ambrassade (Lisa FRANKEN)

Effectief duitstalig lid

Eupener Sportbundes ESB (Thomas PÖTGEN)

Plaatsvervangend duitstalig lid

Muzikverband Födekam (Brigitte CLOOT)

Deskundigen

Philippe ANDRIANNE
Michel DAVAGLE
Tom LEMAHIEU
Guy REDIG

Verantwoordelijke uitgever
Mathilde Henkinbrant

Electro (web): D/2025/10.770/14

© 2025 HOGE RAAD VOOR VRIJWILLIGERS

Administratief Centrum Kuidtuin
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 125
1000 Brussel

Tel.: 02 528 63 72

E-mail: mathilde.henkinbrant@minsoc.fed.be

Website: www.hogeraadvrijwilligers.belgium.be